

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

น้ำมันเป็นสินค้าจำเป็นต่อชีวิตประจำวันมีปริมาณการใช้และมูลค่าการนำเข้าที่สูง ในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยมีการใช้น้ำมัน 619,000 บาร์เรลต่อวันหรือประมาณ 97.8 ล้านลิตรต่อวัน มีการขยายตัวร้อยละ 5.1 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 (บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน), 2545) การจัดหาต้องนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศมากล้นถึงโรงกลั่นในกรุงเทพมหานคร ชลบุรี ระยอง โดยทางเรือ หลังจากกลั่นได้เป็นน้ำมันชนิดต่างๆ แล้วขนส่งจากโรงกลั่น มายังคลังน้ำมันในกรุงเทพมหานคร และคลังน้ำมันสระบุรีโดยระบบท่อส่งและทางรถบรรทุก การขนส่งไปตามคลังน้ำมันภาคใต้โดยทางเรือ การขนส่งจากคลังน้ำมันสระบุรีไปตามคลังน้ำมันภาคเหนือและคลังน้ำมันภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้วิธีการขนส่งทางตู้รถไฟและรถบรรทุก ซึ่งส่งผลให้ราคาน้ำมันที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภคมีราคาแตกต่างกันตามระยะทางที่ใช้ในการขนส่ง

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีส่วนแบ่งทางการตลาดของน้ำมันเป็นอันดับหนึ่ง ต่อเนื่องเป็นปีที่ 10 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน ด้วยส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 29 ไม่รวมน้ำมันเตาที่จำหน่ายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันสระบุรีมาคลังน้ำมันภาคเหนือมี 2 ทาง คือ ทางรถไฟและทางรถบรรทุก ในปี พ.ศ. 2545 มีสัดส่วน 26:74 และแนวโน้มการขนส่งทางรถไฟมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น เพราะค่าขนส่งทางรถไฟต่ำกว่าทางรถบรรทุก (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2545)

ในปี พ.ศ. 2546 สัดส่วนของการขนส่งทางรถไฟเพิ่มขึ้นเป็น 35 : 65 สำหรับจำนวนการขนส่งน้ำมันต่อเดือน ในคลังน้ำมันภาคเหนือมีปริมาณ 65-75 ล้านลิตรต่อเดือน (ศุภกาญจน์ ไชยเศรษฐ์, 2546) ราคาน้ำมันที่จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคขายได้รวมต้นทุนค่าขนส่งประมาณร้อยละ 1.0 ถึงร้อยละ 3.5 ของราคาน้ำมันจากคลังน้ำมันต้นทางนั้นหมายความว่าค่าขนส่งเป็นต้นทุนที่มีความสำคัญในการกำหนดราคาขายน้ำมัน ดังนั้นถ้าหากสามารถลดต้นทุนของบริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด ก็จะสามารถแข่งขันกับบริษัทรับจ้างขนส่งน้ำมันด้วยรถบรรทุกบริษัทอื่นได้

สภาวะการแข่งขันในการขนส่งน้ำมันทางบกในเขตภาคเหนือมีเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากมีบริษัทขนส่งทางรถบรรทุกเพิ่มเข้ามาอีกหนึ่งบริษัท เป็นสามบริษัท ส่วนแบ่งการตลาดในภาคเหนือมีรถบรรทุกจำนวน 130 คัน ได้แก่ บริษัท เชื้อสีแควขนส่ง จำกัด จำนวนรถ 53 คัน บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด จำนวนรถ 41 คันและ บริษัท มนต์ทรานสปอร์ต จำกัด

จำนวนรถ 36 คัน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) แบ่งตามสัดส่วนจำนวนรถของแต่ละบริษัทเท่ากับ 41:31:28 ตามลำดับ

บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2536 เป็นบริษัทรับจ้างขนส่งน้ำมันด้วยรถบรรทุก ให้กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันสระบุรีมายังคลังน้ำมันภาคเหนือจำนวน 2 คลัง ได้แก่ คลังน้ำมันเชียงใหม่ และคลังน้ำมันเด่นชัย การได้รับสัญญางาน ใช้วิธีการประมูลงานทุกๆ 3 ปี ในปี พ.ศ.2543- 2545 ปริมาณเที่ยววิ่งที่ขนส่ง มีแนวโน้มลดลงจากปี พ.ศ.2543 จำนวน 5,059 เที่ยวต่อปี ปี พ.ศ.2544 จำนวน 4,902 เที่ยวต่อปี ปี พ.ศ.2545 จำนวน 4,676 เที่ยวต่อปี ปี พ.ศ.2546 (เดือนมกราคมถึงตุลาคม) จำนวน 5,362 เที่ยว จากข้อมูลดังกล่าว ซึ่งมีจำนวนเที่ยวการขนส่งลดลง จึงทำให้มีรายได้อลดลง

ในการดำเนินธุรกิจ ถ้าบริษัทฯ ปราศจากกำไร กิจการก็ไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้ เนื่องจากการประกอบธุรกิจต้องมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น หากมีรายได้อไม่ครอบคลุมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนั้น หมายถึงผลการขาดทุนจากการประกอบการ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ บริษัทฯ ควรทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกำไรซึ่งจะทำให้ บริษัทฯ สามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและการวางแผนกำไรในธุรกิจบริการขนส่งน้ำมันด้วยรถบรรทุกของ บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด จังหวัดตาก

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงจุดคุ้มทุนที่เป็นปริมาณเที่ยวในแต่ละปีและการวางแผนกำไรของธุรกิจบริการขนส่งน้ำมัน บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด จังหวัดตาก
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางบริหารงานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการประกอบการขนส่งน้ำมันของ บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด จังหวัดตาก

1.4 นิยามศัพท์

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน หมายถึง ปริมาณการขนส่งที่บริษัทมีรายได้เท่ากับ ต้นทุนทั้งหมดอันได้แก่ ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่หรือหมายถึงจุด กววมที่ขยวในการขนส่งที่บริษัทได้กำไรผันแปรเท่ากับต้นทุนคงที่

การวางแผนกำไร หมายถึง การกำหนดเป้าหมายกำไรที่ต้องการ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณต้นทุนและกำไร

ธุรกิจขนส่งน้ำมัน หมายถึง สถานประกอบการที่มีกิจกรรมการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือวัตถุดิบจากสถานที่หนึ่งไปถึงลูกค้า โดยการจัดการด้วยกระบวนการบริหารที่มีต้นทุนที่เหมาะสมกับการนำคุณค่าของสินค้าและบริการ ส่งมอบแก่ลูกค้าได้ถูกต้อง ถูกสถานที่ ตรงตามเวลาที่กำหนด

บริษัท เมืองหลวงทรานสปอร์ต จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 110 หมู่ 4 ตำบลประดาง กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก ประกอบกิจการรับจ้างขนส่งไม่ประจำทาง รับจ้างขนส่งน้ำมันด้วยรถบรรทุกให้กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จาก คลังน้ำมันศรีราชาและคลังน้ำมันสระบุรีถึงคลังน้ำมันภาคเหนือ จำนวน 2 คลังน้ำมัน ได้แก่ คลังน้ำมันเชียงใหม่ คลังน้ำมันเด่นชัย